

Het kleine leven van Jozefien Raemakers

i n a V a n d e w i j e r

Het kleine leven van Jozefien Raemakers

Het motief van Jozefien

Een motief is een term uit de verhaalanalyse. Anders gezegd is een motief het antwoord op de vraag: 'Waarover gaat het?'. Het gaat daarbij om een gegeven gebeurtenis die meermaals in een verhaal terugkeert en een meer dan gewone (symbolische) betekenis heeft, ook bekend als leidmotief. Er zijn twee vormen van motieven: concrete en abstracte motieven.

Een concreet motief komt aan de oppervlakte van het verhaal voor. Een abstract motief geeft de waarde of onwaarde aan die door het concrete motief wordt geïllustreerd. Vaak moet het abstracte motief door de lezer worden geformuleerd.

Wat is een terugkerend motief in het verhaal van Jozefien Ramaekers? Jozefien Ramaekers wil een man. Dat is concreet. Abstracte motieven zijn haar goedgelovigheid, haar afhankelijkheid, haar verlangen naar veiligheid en liefde.

Naïef of te goed van vertrouwen zijn lelijke valkuilen. Omdat het je in moeilijkheden kan brengen. Het is niet zonder gevaar. Soms stap je argeloos in één of ander avontuur. Of misschien stel je je te open op naar jouw omgeving? Ben je redelijk goedgelovig? Neem je snel iets aan van andere mensen? Heb je de neiging om klakkeloos op anderen te vertrouwen? Of weet je niet beter?

Naïef of misleid

In dossier 732 van de criminel over het assisenproces van Jozefien Ramaekers kan je vanuit verschillende invalshoeken zoeken naar een motief waardoor bij Jozefien de stoppen doorgeslagen zijn. Wat gebeurde er vooraf zodat op 14 april 1901 een avondwandeling afloopt met de dood van Karel Quaedvlieg?

Wie was Jozefien Ramaekers en wie was Karel Quaedvlieg? In de criminel kan je je een beeld vormen via de getuigenissen van de de hoofdrolspelers, de getuigen en de onderzoekers over zowel Jozefien als Karel Quaedvlieg.

De akte van beschuldiging

In de akte van beschuldiging lees je het relaas van het gerechtelijk onderzoek dat Jozefien naar het assisenproces leidde. Ook de procureur-generaal van het beroepshof van Luik geeft zijn min of meer gekleurde visie op de vaststaande feiten. Lees maar mee.

Parket van het Beroepshof te Luik

De procureur-generaal van het beroepshof te Luik verklaart dan bij vonnis van datum van 31 juli 1901, het hof van kamer van in beschuldigingstelling voor het assisenhof van Limburg, verzonden heeft om er gevonnist te worden in gevolge de wet, de genaamde :

Raemaekers Jozefien, 42 jaar oud, vroeger dienstmeid, geboren te Zolder, 21 mei 1858, daar woonachtig, gevangenhouden.

*Uit de stukken der rechtspleging spruiten de volgende feiten: de beschuldigde Jozefien Raemaekers, 42 jaar oud, is ongehuwd en dienstmeid. **Het is een dochter van lichte zeden.***

Zij heeft vier onwettige kinderen gehad. De oudste is 18 jaar en de jongste 7 jaar.

Zij heeft geen enkele vroegere veroordeling ondergaan.

Sedert vijf jaar had zij als minnaar Karel Quaedvlieg, 52 jaar oud, apothekersgast bij Hyppoliet Schoofs in Hasselt.

Op zondag 14 april 1901 was zij zonder plaats (werk). Die dag stelde Karel Quaedvlieg haar een bijeenkomst voor. Ze trokken samen Hasselt uit, rond 8 ½ uur 's avonds in de richting van Bolderberg (Zolder) waar zij bij haar moeder inwoont.

Rond 9 ½ uur 's avonds ontmoette Jan Corthouts, die in Hasselt woont en van Bolderberg terugkwam waar hij zijn vriendin ging bezoeken, Jozefien Raemaekers . Hij trof haar alleen te Stokrooi, langs het kanaal van Beringen-Hasselt op een korte afstand van de huizen Vos en Vandevelde. Ze scheen in een staat van hevige opgewondenheid en vertelde hem, wenend , dat twee onbekenden haar minnaar verdrongen hadden door hem in het kanaal te werpen.

Ze begaf zich in gezelschap van Corthouts naar de herberg Quetin in Bolderberg, daarna ging zij naar haar huis.

Slechts 's anderendaags verhaalde zij het feit aan de heer burgemeester in Stokrooi.

Dezelfde dag vond men in het kanaal te Stokrooi, op de plaats door Jozefien aangeduid, ter plaatse 'Kuilberg' genoemd, niet ver van een gezonken boot, het lijk van Karel Quaedvlieg.

Het lichaam droeg geen enkele sporen van gewelddaden. De reedingote was dichtgeknoopt, de broek van voren was open. Quaedvlieg droeg geen enkele centiem op zich. Hij had ten andere Hasselt zonder geld verlaten. Hij had insgelijks zijn horloge en zijn ketting thuis gelaten. Geen enkele scheur was op zijn kleding te vinden. In zijn zakken vond men namelijk een flesje met een weinig cocaïne erin, men vond er insgelijks een potje met zalf. In het kanaal ontdekte men een flesje met een geneesmiddel op basis van quinquina. Zijn hoed was verdwenen. Volgens de wetsgeneesheren was Quaedvlieg bezweken aan verstikking door onderdompeling.

Op 15 april 1901 werd Jozefien Raemaekers door de onderzoeksrechter ondervraagd.

Zij hield haar verhaal staande dat ze aan Corthouts gedaan had en herhaald had in de herberg Quetin.

Zij gaf de persoonsbeschrijving van de twee onbekenden die volgens haar Frans spraken. Zij beweerde dat, toen zij Karel Quaedvlieg uit hun handen wilde trekken, een der aanvallers haar ten gronde wierp. Zij viel in bezwijming en bloedde uit de neus. Terug bij kennis gekomen, zou zij Karel Quaedvlieg in het water hebben zien spartelen terwijl zij om hulp schreeuwde. Tot drie maal toe zou hij aan de oppervlakte van het water gekomen zijn en nog de macht gehad hebben te zeggen: 'Fien, wij kennen malkander sedert vijf jaren. Gij weet dat het mijn inzicht was u alles na te laten. Hoe zal het nu gaan? Ik weet het niet, het zal met mij gedaan zijn.'

Middelerwijl zouden de twee zogezegde moordenaars - aan boord van het kanaal gebleven zijn. Zij zouden in het bos gevlucht zijn bij de aankomst van Corthouts. Zij voegde erbij dat zij haar regenscherm gebroken had met zichzelf tegen deze onbekenden te verdedigen.

Dit verhaal , is het nodig te zeggen, was totaal onwaarschijnlijk. De gedane opzoekingen naar de vermoedelijke moordenaars bleven vruchteloos.

De 4de mei 1901 veranderde de beschuldigde van stelsel. Ditmaal hield zij vol dat, om de ongemakken te vermijden hun aangedaan door een dronkaard welke hen al vloekend volgde, zij – dus haar minnaar en zij – de oever van het kanaal hadden verlaten om zich langs een veldweg naar Kuringen te begeven en dat zijn verdwaalde, en dat, om zich te richten, Karel Quaedvlieg zich langs een klein pad op de helling gewaagd had, van waar hij bij ongeval in het kanaal zou gevallen zijn, dàr waar een leidingpijp is aangebracht onder de dijk om de waters van de Zonderingsbeek af te leiden.

Het onderzoek heeft vastgesteld dat dit tweede vertelsel al zo vals was als het eerste en dat de beschuldigde loog met te beweren de kanaaloever te hebben verlaten met haar minnaar ten einde zich aan de plagerijen van een dronkaard te onttrekken en een andere weg in te slaan. Getuigen hebben – op de plaats die Jozefien Raemaekers beweert te hebben verlaten – een paar gezien dat niemand anders kon zijn dan Karel Quaedvlieg en zijn minnares. Zij hebben geen dronkaard ontmoet.

De bestatigingen door het gerecht gedaan op de plaats waar deze dochter was gebracht geweest, bewijzen, dat het onmogelijk was dat het slachtoffer zich zou verdrongen hebben, volgens Jozefien Raemaekers het vertelt.

Zelfs in het donker ziet men van op de dijk – waar Karel Quaedvlieg zich zou gericht hebben- e watervlakte van het kanaal. Het was gemakkelijk te vermijden om erin te vallen vooral dat aldaar, bijzonder in regentijd (en het regende op de avond van de misdaad) een zeer duidelijk gerucht voortgebracht werd, veroorzaakt door de wegstroming van de wateren van de Zonderingsbeek in het kanaal.

Voegen we erbij dat Jozefien Raemaekers leugenachtig beweert heeft dat haar minnaar zich gewend had tot lieden uit een naburig huis om zijn weg te vragen.

De echtgenote Janssens- Vanackers, wonende te Kuringen, heeft wel verklaard dat op 14 april 1901, rond 9 ½ uur 's avonds, een dorpeling, de richting naar de steenweg was komen vragen, doch deze man was gekleed in een kiel en droeg een muts op zijn hoofd, terwijl Karel Quaedvlieg een redingote aan had en een hoed droeg.

De tegenstrijdigheid waarmee de beschuldigde de dood van Karel Quaedvlieg uitlegt, de leugens die zij vooruitgezet heeft, bewijzen dat deze dood aan een moord moet toegeschreven worden en dat het deze dochter is, welke de ongelukkige in het kanaal geworpen of gestoten heeft.

Indien deze man bij ongeluk is omgekomen, hoe komt het dan dat de beschuldigde geen hulp is gaan vragen in een van de naburige huizen en hoe komt het dat, op het ogenblik dat het zogenaamde ongeval kwam te gebeuren, zij aan Corthouts verklaarde dat twee onbekenden het slachtoffer kwamen te doden, door hem in het kanaal te werpen? Geen enkele kreet werd gehoord, de hond van de heer Vos , die op zestig meter afstand van daar woont, heeft niet geblaft.

De veronderstelling van manslag door onbekenden en de veronderstelling van het ongeluk moeten afgevoerd worden. De dood van Karel Quaedvlieg moet aan een moord toegeschreven worden, want de beschuldigde was alleen bij hem toen hij gedood werd.

Maar, wat vreemd is: de hoed van het slachtoffer is niet kunnen teruggevonden worden en het regenscherm van de betichte was gebroken. Te meer, deze bekent uit de neus te hebben gebloed en zij heeft zelfs op 14 april om 10 uur 's avonds aan Catherina Haeren een bebloede neusdoek getoond. Zij heeft eerst de neusbloeding toegeschreven aan een gewelddaad van een van de aanvallers door haar uitgedacht, daarna heeft zij getracht hetzelfde uit te leggen door een slag welke zij zichzelf met haar regenscherm zou toegebracht hebben.

Wat het breken van dat regenscherm aangaat, dat schreef zij toe, vooreerst aan de slagen door haar gegeven op het hoofd van een der beweerde onbekenden, later heeft zij volgehouden dat Karel Quaedvlieg hem zou bevuild hebben in een riool en dat zij hem daarna gebroken had met ermee op de dijk te slaan terwijl het slachtoffer verdronk.

Karel Quaedvlieg was gierig en had de trouw beloofd aan Jozefien Raemakers. Het schijnt aanneembaar dat zij van hem geld zal geëist hebben of de verwezenlijking van zijn belofte en dat – op zijn weigering – zij hem – in een ogenblik van woede – in het kanaal zal gestoten hebben.

Quaedvlieg, haar niet huwende, had zij interest in zijn dood, omdat zijn redenen had te geloven dat hij een testament in haar voordeel gemaakt had.

Men heeft in haar huis gevonden: een geldbeugel met 150 franken erin, bestaande uit 16 stukken van 5 franken, een biljet van 20 franken, twee stukken van 20 franken, en een stuk van 10 franken.

Dit biljet en deze drie laatste stukken waren gedraaid in een papier, gelijk aan dat waarvan zich de apothekers bedienen. Zij droeg op haar een geldbeugel inhoudende : 23 franken, 47 centiemen. Zij heeft het wettig bezit van deze verschillende waarden gerechtvaardigd.

*Vroeger had zij anderen van **haar minnaars met een mes bedreigd** omdat zij niet met haar wilden trouwen.*

Ingevolge: Raemaekers Jozefien, 42 jaar oud, vroeger dienstmeid, geboren te Zolder, aldaar woonachtig, gevangen gehouden, is beschuldigd in Stokrooi op 14 april 1901, vrijwillig en met het inzicht van de dood te geven een manslag te hebben gepleegd op de persoon van Karel Quaedvlieg.

Gedaan op het parket van het Beroepshof van Luik, de 9de Oogst 1901, voor de procureur-generaal, de advocaat-generaal A. Beltjens

Vertaler: Emiel Van Grieken

Wie was Jozefien Ramaekers?

Jozefien wordt geboren in Zolder op 21 mei 1858, dochter van Ludovicus en Regina Joris. Ze heeft een oudere broer, Pieter Raemaekers, 47 jaar en herbergier. Hij woont in Bolderberg. Haar jongere broer , de 27-jarige Henri woont nog bij zijn ouders in Bolderberg.

Jozefien vertelt over haar liefdesleven tegen zowat iedereen. Ze is heel open over haar relaties.

Op 17 april vertelt ze over haar liefdesleven tegen de gendarmes van Beringen.

'Vroeger heb ik nog twee lieven gehad. Den eersten was Ramaekers Henri van Diepenbeek, waarvan ik een kind gehad heb. Het meisje is nu 18 jaar oud.'

Ramaekers Henri uit Diepenbeek? Jozefien is 25 jaar als Rosalie geboren wordt. Jozefien is in Zepperen van Rosalie bevallen, dat weten we uit het dossier.

'Den tweede was Van Noppen Petrus van Kermt. Daar heb ik twee kinderen van gehad. Die nu 10 en 8 jaar oud zijn. Deze twee mannen zijn reeds getrouwd. '

Petrus Van Noppen uit Kermt? Ook zijn getuigenis vinden we terug in het dossier. Blijf lezen. Het wordt nog gortig!

'Het vierde kind is van Weyers Louis van Herk-de-Stad. Ik weet niet of deze getrouwd is. Het kind is 7 jaar oud en is te Berbroek bij Celis Louis, waarvoor ik 5 franken per maand moet betalen. De andere kinderen van 10 en 8 jaar zijn bij mijne moeder thuis, en voor deze moet ik al hunne kleren kopen. Anders heb ik met gene andere personen kennis gehad, als nu sedert 5 jaar met Quaedvlieg. En sedert den tijd dat ik met hem kennis had, heb ik met andere personen niet meer gegaan.'

Op 18 april is Jozefien op het kantoor van onderzoeksrechter Bovy. Ze bevestigt het feit dat ze vijf jaar met Quaedvlieg samen was.

Jozefien herhaalt in grote lijnen haar verhaal van 14 april, over de wandeling met Quaedvlieg, de aanval door de twee onbekenden, hoe zij haar paraplu stuk sloeg op een van de aanvallers en de verdrinking van haar verloofde. Op verzoek van Bovy herhaalt zij wat Quaedvlieg zei toen hij een tweede keer uit het water bovenkwam: "Hij zei: Fien, nu weet ik niet of het zal zijn zoals ik het u beloofd heb!' En toen hoorde ik nog dat hij zegde in het ondergaan: 'dat wij vijf jaren met malkander gegaan hebben."

Bovy laat niets aan het toeval over. Hij ondervraagt haar grondig, legt haar het vuur aan de schenen:

'Hoe lang heb je met Quaedvlieg betrekkingen gehad?'

'Omstreeks 5 jaar heb ik hem gekend.'

'Ge hebt ook liefdesbetrekkingen met hem gehad? Hij heeft u ook zeker gebruikt?'

'Nee, slechts eenmaal, over een paar jaar toen ik bij zijn oom Leon Quaedvlieg woonde, heb ik betrekkingen met hem gehad op de Luikersteenweg. Toen ik bij Hermans in de Pelikaan in de Kapelstraat woonde, zag ik hem slechts alle drie weken een uur, dat ik mocht uitgaan 's avonds. Over een half jaar reeds is er tussen ons kwestie geweest om te trouwen. Ik heb nooit geld van hem ontvangen. Hij heeft mij alleen eens een broche gegeven die hij op Hasselt kermis gekocht had.'

Bovy toont haar een brief die hij in het woonhuis van haar moeder in beslag genomen heeft en die zich in een blauwe omslag bevindt, met een postzegel van de maand oktober 1900, waarin 'Quaedvlieg' haar schrijft 'dat zij zal content zijn als zij het goed nieuws verneemt van hem.'

23 ~~aanw~~

Ich verwoag u Zontag van 8 ure
tot negge ure aan het Kanaal.
Kunt ge dan niet komme. Kom
aans traante Zontag om dezelfde
uur, ik heb veel goet nieuws
geen antwoord moet ge scrjve.
ge en zult content zyn as
gy het goet nieuws verneemt
van my

Josephsa Roemakkers
diensmeit
by den heer Hermans
in de pelikaan
in de Kapellestraat
Gassel

'Wat betekent die inhoud?' vraagt Bovy.

'Hij was toen naar Brussel geweest en hij heeft mij gezegd dat hij een kamer wist in Brussel waar ik zou kunnen gaan wonen, zonder te werken en als ik dan 7 weken daar was dat hij met mij zou trouwen dat hij dan niet hier moest geroepen worden.'

'En wat betekenen die andere brieven?' vraagt Bovy.

'Ja, dat zijn de papierkens,' zegt Fien. 'Dat zijn wel geene brieven maar Quaedvlieg schreef mij dat zoo opdat men die gezegdens niet zou verstaan, omdat men soms de brieven opendeed.'

'In een dezer brieven schrijft hij U het volgende: "Ik kom u zondagavond tegen en zal u alles 'mondelings' zeggen. Houd u kloek, het zal nog 'goed gaan'! Wat betekenen die gezegden?' vraagt Bovy.

'Dat hij den zondag tevoren niet had kunnen komen omdat hij te laat had moeten werken. Hij wilde daarvoor zeggen dat ik niet moest ongerust zijn, dat hij toch altijd meeding,' antwoordt Fien.

'Als hij in zijn brieven sprak van veel plezier te hebben, wat wilde hij daardoor beduiden?' vraagt Bovy.

'Ik weet dat niet,' zegt Fien, 'Hij wilde dan betrekkingen met mij hebben, maar ik wilde nooit niet. Ik zeide altijd: neen mijnheer, dat zullen wij niet doen. Ik heb het dat maar eenmaal toegelaten.'

'Zijt gij niet bevrucht geweest van hem?' vraagt Bovy.

'Neen,' zegt Fien.

'Heeft hij u nooit geen medicijnen of poeders of andere flesjes gegeven?' vraagt Bovy.

'Neen, nooit,' zegt Fien.

'Men heeft vastgesteld dat zijn broek van voor ontknoot was, hoe komt dat?' vraagt Bovy.

'Dat weet ik niet,' zegt Fien, 'Hij heeft onderweg een kleine behoefte gedaan, niet verre van de Kuringerbrug.'

Bovy vraagt: 'Heeft hij ooit gesproken van op u een testament te maken?'

'Ja, hij had gezegd dat hij mij alles zou laten als we getrouwd waren,' zegt Fien.

'Bezat hij veel?'

'Hij heeft mij gezegd dat hij wel 20.000 frank geld op de bank staan had. Hij had ook goederen, doch hij heeft niet gezegd waar die gelegen zijn. Ik weet niet of hij, als hij met mij uitging, geld bij zich had. Ik heb nooit een portemonnee gezien. Maar zijn horloge had hij gewoonlijk aan.'

'Met wie hebt gij het laatst verkeerd?' vraagt Bovy.

'Met Louis Weyers uit Schuelen, doch dat is zeven jaar geleden dat ik dien gezien heb. Ik woonde toen te Herk in de molen.'

'Hoeveel kinderen heb je,' vraagt Bovy.

'Ik heb vier wettige kinderen,' antwoordt Fien. 'Mijne oudste dochter is achttien jaren en is reeds getrouwd. De tweede, een jongen, is bij mijne moeder en is tien jaar oud. De derde, van acht jaar, woont bij de weduwe Kerseleers te Schuelen en de laatste, zes jaar oud, woont bij Louis Celis te Berbroek. Ik heb altijd alleen gezorgd voor mijn kinderen.'

'Wist Quaedvlieg dat gij die kinderen had?'

'Ja,' zegt Fien, 'Quaedvlieg had zelfs gezegd dat hij mijn kleine jongen zoude kleeden als hij zijn eerste communie deed. Mijn oudste dochter had hij reeds gezien toen zij eens bij den apotheker Schoofs een flesje was gaan halen. Ik had Quaedvlieg gezegd dat zij zou komen. De andere kinderen kende hij niet.'

Adjunct-commissaris Nicolas Thill

In elk dossier is er wel een speurder die er met kop en staart bovenuit steekt. In een tv-serie zou dat adjunct-commissaris Nicolas Thill zijn. Vanaf het begin van het onderzoek spaart hij moeite noch tijd om getuigenissen te verzamelen om de zaak op te lossen.

De weduwe Quaedvlieg verklaart aan onze adjunct-commissaris Nicolas Thill dat Jozefien zo'n 6 of 7 jaar geleden als dienstmeid werkte bij Leon Quaedvlieg, hotelhouder in de Statiestraat in Hasselt. Volgens de weduwe Quaedvlieg heeft haar diensttijd daar maar zes weken geduurd.

Lang genoeg om er Karel te ontmoeten?

Volgens de weduwe Quaedvlieg zou Jozefien ook als dienstmeid bij de familie Bovy in Bolderberg gewerkt hebben.

Bij dé familie Bovy? Bolderberg is natuurlijk het tweede verblijf van onderzoeksrechter Félix Bovy. Hij speelt in deze zaak thuis. Op het internet vind je het dagboek van zijn vader.

<https://www.dewijers.be/media/docs/Wij%20en%20De%20Wijers/Dagboek%201872%20-%20Joseph%20Bovy.pdf>

Na haar diensttijd bij de familie Bovy begint Jozefien als dienstmeid in oktober 1898 bij de familie Hermans in de Pelicaen in de Kapelstraat in Hasselt. Ze blijft er werken tot het overlijden van haar opdrachtgever in maart 1901.

Dat betekent dat Jozefien op 14 april nog altijd werkloos is. En misschien wel radeloos. Op de dag van het verschrikkelijke voorval is ze bij de besteedster. Dat vertelt Jozefien op 20 april aan onderzoeksrechter Bovy.

'Ik was verleden zondag rond kwart voor 10 uren 's morgens uit Bolderberg weggegaan en ben te Hasselt naar de half twaalf mis geweest. Ik ben daarna naar de besteedster geweest, in de Cellebroederstraat, om eenen dienst te zoeken, en ik ben daar gebleven tot rond 3 uren. Dan ben ik met haar meegegaan naar den bloemist Jonckers op de Sint-Truidensche Steenweg, doch heb mij daar niet kunnen verhuren. Toen wij terugkwamen heeft eenen bakker die op den Steenweg woont ons aangesproken. Hij vroeg of ik bij zijn moeder in Cortessem wilde gaan wonen. Maar ik vroeg 15 franken per maand, het geen hem te veel was. Daarna ben ik terug naar het huis van de besteedster gegaan en daar nog tot half zes verbleven. Dan ben ik in eenen kleinen winkel gegaan waar men klompen verkoopt, tegenover de apotheker Vreven in de Kapelstraat. Daar ben ik gebleven tot half acht uren, en ben dan langs de Curingerpoort den Boulevard afgegaan, op het kanaal aan.'

'Hebben jullie onderweg ruzie gekregen?' wil Bovy weten.' Over geld? Over trouwen?'

'Terwijl ik met Quaedvlieg langs den dijk afgegaan was, is er geen kwestie tussen ons geweest over trouwen, noch over geldzaken. Het is maar vroeger geweest dat hij mij gesproken heeft van een kamer voor mij te huren in Brussel, hetgeen ik geweigerd heb. Hij heeft mij dan ook gezegd dat wij aanstaande maand augustus zouden trouwen, ofschoon zijn familie er geweldig kwaad over was, zegde hij, dat hij met eene dienstmeid verkeerde. Ik heb het 's anderendaags aan de knecht Jean Flix gezegd, die toen in de Pelikaan werkte, dat hij mij wilde op een kamer zetten.'

Praatgraag

Jozefien praat graag over haar 'jongen'. Tegen iedereen die het wil horen. Dat kan Jan Flix beamen. Hij is een knecht uit de Windmolenstraat in Hasselt. Hij heeft zes jaar in de Pelikaan gewerkt waar Fien eerder woonde.

'Ze vertelde alles over haar uitgaan met Karel Quaedvlieg,' zegt Jan, 'en dat ze gingen trouwen, dan Pasen, dan Sinxen. Dan zou het nog eens maanden uitgesteld worden.. Dat hij in Holland een apotheek zou overnemen. Hij had haar ook aangeboden om haar in Brussel of in Antwerpen op een kamer te zetten dat zij niet meer moest werken en heeft mij gevraagd wat ik daarvan dunkte. Ik heb haar gezegd dat zij kon leven zonder werken, dat zulks niet slecht was. Maar zij antwoordde dat zij dat toch niet gaarne deed, dat hij zeer jaloers was en dat zij misschien tegen niemand niet meer zou mogen spreken.

Zij had ook al gezegd dat hij 'goed' was en dat indien zij hem kreeg, zij 'wel' zou zijn.

Omtrent 10 dagen voor haar vertrek bij Hermans heeft zij mij nog gezegd dat zij niet wist of zij in haar nieuwe dienst bij Mr Smeets te Kermt zou binnen gaan, omdat Quaedvlieg niet graag had dat zij onder de beesten werkte, dat hij liever had dat zij op een kamer woonde, dat hij ze gemakkelijk kan houden zonder te werken.

Zij heeft mij ook gezegd dat zij kennis met hem gekregen heeft toen zij woonde bij zijn oom Leo Quaedvlieg.

De kleine Edgard Hermans heeft mij gezegd dat hij tweemaal een brief voor haar op de post gestoken had op het adres van mijnheer Quaedvlieg.

Zij heeft mij zelf verteld dat zij van eenen jongen twee kinderen had en dat zij eens met het mes achter hem geweest was omdat hij niet met haar wilde trouwen, maar dat het niet gepakt had, dat hij anders kapot was. Over een jaar geleden heeft zij aan mij en aan François Simons eens een 'capote anglaise' laten zien en zei: ziet eens, kent gij dat, dat moet ge hem aandoen dan kunt gij gaan maken, "dan kan het niet kwaad". Ik meen dat Simons het haar afgenomen heeft. Ze zegde dat zij het gisterenavond aan de apotheker afgepakt had. Ik heb haar zelf geantwoord: 'Ah, ah, dat is zoo dat gij ermee speelt''

Geld van mijn moeder? Nooit

Ramaekers Rosalie is de 19-jarige dochter van Jozefien. Ze is ondertussen getrouwd met Frans Joris.

'Ik heb nooit geld van mijn moeder gekregen. Zij kocht mij kleren en anders heb ik niets van haar gehad. Ik kan ook niet zeggen of zij hier nog geweest is met Quaedvlieg. Ik heb hem hier nooit gezien.' Zegt Rosalie aan de gendarmen van Beringen.

Van horen zeggen

Mathilde Celis is dienstmeid in Hasselt en dochter van de mensen waar Jozefien haar zontje heeft ondergebracht en ervoor zou betalen. Op 6 mei vertelt ze aan Félix Bovy dat Jozefien niet zo'n zorgzame moeder is.

'Ik ken Jozefien Ramaekers omdat een harer kinderen bij mijne ouders besteed is. Mijne moeder heeft mij verteld over eenige jaren toen dat kind thuis is gebracht, dat Jozefien Raemaekers thuis gekomen was en haar kind bij haar had en een glas water gevraagd had, dat zij haar zelfs eene tas koffie gegeven had. Zij heeft dan gevraagd of wij haar kind niet konden houden. Zij zou er alle maanden voor betalen. We hebben het kind aangenomen uit medelijden. Zij heeft in het begin er voor betaald en dan weer eens niet. En nu, over een paar maanden heeft mijn vader mij gezegd dat zij niets meer betaalde. Hij heeft gezegd dat hij niet wilde dat zij nog in huis kwam, daar zij zich van het jongskens niets aantrok.

Ik weet dat Jozefien Ramaekers met Quaedvlieg verkeerde sedert dat zij bij Quaedvlieg aan de statie gewoond had, waar hij met haar kennis gekregen had. Zij heeft mijne ouders verteld dat zij ringen van hem aan had, doch ik heb niet hooren spreken van trouwen tusschen hen. Persoonlijk weet ik niets over hunnen betrekkingen want ik heb slechts thuis hooren vertellen dat zij met Karel Quaedvlieg verkeerde. De meis van apothekers Schoofs heeft mij wel als eens gezegd dat zij Quaedvlieg plaagde over die kennis met Fien Ramaekers;'

Geen goesting om met haar te trouwen

Pieter Vanoppen is 42 jaar en werkman aan de statie. Hij woont in Kermt. Jozefien heeft hem eerder genoemd **als vader van haar tweede kind** en derde kind. Hij geeft op 7 mei grif toe dat hij met Jozefien verkeerd heeft.

'Ik heb Jozefien Ramaekers van Bolderberg gekend toen ze in mijne gebuurte woonde te Berbroek sedert 12 jaar. Ik heb anderhalf jaar met haar verkeerd. Doch ik had geen goesting ermee te trouwen. Over haar gedrag heb ik nooit iets gehoord. Ik heb nooit kwestie met haar gehad. Zij heeft nog met andere jongens verkeerd, maar ik weet daar niets over te zeggen.'

Zij was zo lelijk als de nacht

Félix Bovy ondervraagt ook Louis Weyens, waarvan Jozefien beweert dat hij de vader is van haar jongste zoontje. Louis is 42 jaar en moldersgast. Hij woont in de molen van Herk-de-Stad bij Govaerts.

'Ik heb Jozefien gekend toen ze bij mij op de molen woonde, zo'n vijf, zes jaar geleden, waar ik nog knecht ben. Ze heeft daar anderhalf jaar gewoond en had met iedereen te doen.

Ik beken tusschen dien tijd, zowel als andere knechten, met haar te doen gehad te hebben en ze gebruikt te hebben. Zij vroeg niet beter als met jongens te doen te hebben en ze moesten er allemaal door passeeren, al was zij zoo leelijk als den nacht. Terwijl zij daar woonde, heeft zij in zwangeren staat verkeerd. Van wie ze groot ging, weet ik niet. Ik was niet van plan met haar te trouwen. Op zekere dag in de winter, toen ik 's avonds thuis kwam is zij in het voorhuis bij mij gekomen. Ze had een mes in haar hand achter haar rug. Ze heeft mij gevraagd of ik van zins was met haar te trouwen. Toen ik nee zei, zei ze dat ze iets in mijn lijf zou steken. Dat heeft ze ook eens gedaan, met een patattenmes. Ik ben weggelopen naar de paardenstal. Frederic Janssen, kasseier te Herk, heeft dat gehoord en gezien.'

'Dat klopt,' vertelt Frederik Janssens, de 40-jarige kasseier uit Herk-de-Stad. 'Zes jaar geleden had Jozefien Ramaekers betrekkingen met Weyers. Fien liep met een aardappelmesken in haar hand. Ze wilde hem steken omdat hij niet wilde trouwen. Fien vroeg ook aan mij aan welke kant van het bed ik sliep. "Tegen de muur", zei ik. "Dan zult gij van den nacht nog iets zien."

Die nacht zijn wij in een ander bed gaan liggen. Na het avondmaal was Fien verdwenen. Omdat Fien er toch niet was zijn wij in haar bed gaan liggen. Tot Fien in de sneeuw gevonden werd. Dokter Van Wederingen van Herk heeft haar verzorgd.'

Kwaad omdat ik niet wilde trouwen

Op 15 mei verhoort Bovy de 33-jarige Désiré Vanwing van Herk-de-Stad. Deze boerenzoon verklaart dat zij erop uit was met hem te trouwen:

'Jozefien Ramaekers heeft 4 maanden thuis gewoond, zes jaar geleden. Toen zij eenigen tijd thuis was , heeft zij mij nagelopen als mijn vader niet thuis was. Zij pakte mij dan vast, wierp mij op den grond, greep mij met mijne schaamdelen en speelde ermee. Dan zegde zij: "Doet nu maar eens." Ik gebruikte haar dan. Dat is nogal dikwijls gebeurd, ten minste tien keeren. Zij had het geerne en was er fel op. Zij is ook dikwijls in mijn bed komen overnachten en ik ben ook in het hare geweest. Zij viel mij gedurig lastig om met haar te trouwen. Ik wist nog niet dat zij groot ging. Toen zij een paar maanden thuis was, heeft zij het mij gezegd. Daarna heb ik ze niet meer gebruikt. Dan is zij kwaad geworden omdat ik niet wilde trouwen. Zij heeft mij toen eens gezegd dat zij het mes zou slijpen indien ik niet trouwde met haar.

Ik was bang en ben naar de deken in Herk geweest om ons huwelijk aan te geven. Een paar zondagen nadien zijn wij in de kerk geroepen geweest. Zo is mijn vader achter de zaak gekomen.

Jozefien had een brief in mijn naam geschreven waarin mijn vader zou toestemmen met het huwelijk.

Mijn vader en de burgemeester zijn ertussen gekomen en hebben mij verboden om te trouwen.

Zij heeft dan thuis een ziekte gekregen en wij hebben ze dan met de veldwachter in een rijtuig naar haar huis laten vervoeren. Ik heb dan vernomen dat zij acht dagen nadien omtrent in het kinderbed gekomen is. Zij heeft nooit met een mes voor mij gestaan.'

Het niemandskind

Catherina Iven, de 65-jarige vrouw van Louis Celis uit Berbroek en mama van Mathilde Celis die al op 6 mei haar verklaring aflegde bij onderzoeksrechter Bovy vervolgt het verhaal van Désire Vanwing.

'Fien heeft bij haar ouders op een winning in Berbroek gewoond, in mijne gebuurte. Ze heeft bij mij een van haar kinderen besteed toen het 8 maanden oud was en het is nu vijf jaren bij mij. Het wordt zes jaar in de maand oktober aanstaande. Toen zij van dat kind in het kinderbed gekomen is, had men haar bij Vanwing waar zij woonde naar haar huis gebracht omdat ze moest bevallen. Zij heeft daarna haar ouders huis verlaten en de gemeente heeft haar geplaatst bij Karel Vanstraelen totdat zij bekwaam was om te werken. Zij is daarna gaan dienen bij een weduwenaar Caels te Herk en had haar kind bij haar.

Deze is daarna uitgescheid met huizing te houden en dan is zij naar ons gekomen en ik heb het kind aangenomen. Zij betaalde mij 10 franken per maand en later heeft ze mij vijf franken betaald en het kind gekleed, waarin ik toegestemd heb daar het kind braaf was en ik er veel van hield. Van haar gedrag weet ik niets te zeggen, als dat zij nog andere kinderen gehad heeft. Ik hoorde zeggen dat zij met de apothekersgast van Schoofs verkeerde.'

Jozefien in het arresthuis

Félix Bovy gaat zelf naar de gevangenis op 4 juni om Jozefien te verhoren.

'Volgens het onderzoek hebt gij ook andere vrijers van u lastig gevallen of bedreigd om de trouw te bekomen,' valt Bovy met de deur in huis.

'Nee,' zegt Jozefien, 'ik heb het alleen aan Weyers en Vanwing gevraagd. Maar ik heb hen niets misdaan.'

Bovy leest de verklaringen van Desire Vanwing over de betrekkingen die zij hadden.

'Ik beken, zoals gij het zegt, verscheidene keren met Vanwing gespeeld te hebben en mij door hem te hebben laten gebruiken in den dag, op het bed,' bekennt Fien. 'Ik beken dat ik toen reeds groot ging en hem heb willen doen geloven dat het door zijn daad was, om hem tot den trouw te brengen. Maar wat niet waar is, is dat ik zou gezegd hebben dat ik het mes eens zou slijpen indien hij niet met mij trouwde. Ik kan u niets anders zeggen als hetgeen ik u reeds verklaard heb.'

Wie heeft Jozefien en Karel samen gezien?

Het lijkt wel of alleen Jozefien openlijk spreekt over haar relatie met Karel Quaedvlieg. Karel zelf rept met geen woord over zijn minnares. En wie heeft hen eigenlijk samen gezien? Waar gingen ze samen iets drinken? Waar ontmoetten ze elkaar? Of hield ook Karel hun relatie zo veel mogelijk geheim. Schaamde hij zich voor haar? In ieder geval schaamde hij zich niet om haar te misleiden.

Op 19 april, ondervraagt Félix Bovy Marie Lambrechts. Marie heeft twee jaren in de Pelikaan gewerkt, in de periode dat Fien Ramaekers daar ook aan de slag was. Zij herinnert zich dat Fien om de twee of drie weken 's avonds uitging met Karel Quaedvlieg. Tenminste, dat zegde Fien, want Marie heeft hen nooit samen gezien. Waar die twee de avond doorbrachten, kan zij niet zeggen.

Wat vertelt het dossier over Karel Quaedvlieg

Over een vlieg geen kwaad!

Nicolas Thill is adjunct-commissaris van de politie in Hasselt.

Via zijn onderzoek leren we meer over Karel Quaedvlieg.

Hij bezoekt de tante, tegelijk ook de meter van Karel, mejuffer Dorothea Quaedvlieg, Dora voor de vrienden. Zij woont op de Vaartlaan in Hasselt. Dora vertelt aan onze politieagent dat Karel haar elke week op donderdag en zondag bezocht. Ze leidt Nicolas Thill naar een kamer op het eerste verdiep waar haar neef zich gewoonlijk bezig hield met letterkundige opstellingen.

En inderdaad, het kostte Rombout weinig tijd om dit te achterhalen. In de digitale bibliotheek van de Nederlandse letteren vindt hij enkele 'letterkundige opstellingen' van Karel Quaedvlieg.

<https://www.dbnl.org/auteurs/auteur.php?id=quae008>

De rijkswachters vinden op 17 april bij een huiszoeking in de woning van Jozefien Ramaekers 10 brieven van Quaedvlieg. Als je de brief leest die in het dossier zit, ga je toch twijfelen aan die letterkundige opstellingen van Quaedvlieg, tenzij die brief ook een verzinsel van Jozefien zou zijn, zoals de brief die ze in naam van vader Verwimp geschreven had naar de deken van Herk.

Tijdens ons onderzoek ontdekt Rombout dat Quaedvlieg zich voordoeft als de échte dichter Karel Quaedvlieg. Hoe? Dat hoor je in de podcast!

Tante Dorothea vertelt

Op 19 april ontvangt Felix Bovy tante Dorothea Quaedvlieg in zijn kantoor. Tante Dora is 72 jaar.

Ze vertelt: 'Zoals hij de gewoonte had te doen, is mijnen neef Karel Quaedvlieg verleden zondag rond vier uren namiddag bij mij gekomen, op mijn kamer, om zijn correspondentie te doen, te schrijven enz... daar hij zich bezig hield met dichten en letterkunde. Hij kwam ook donderdags om dezelfde uur, zondags nam hij met mij het avondmaal en vertrok dan omstreeks 8 uur.'

Verleden zondag had hij zich hier aangekleed, te zeggen van lijnwaad veranderd daar ik voor hem waste. Rond half acht heb ik het licht aangestoken en dan hebben wij samen het avondmaal genomen. Volgens dat ik mij herinner heb ik het licht aangestoken nadat hij van lijnwaad veranderd was en dat moet rond zeven uur 's avonds geweest zijn. Dan hebben wij gesoupeerd, en het moet rond 8 uur geweest zijn als hij uitging, zeggende dat hij nog terugkwam indien Schoofs geen werk meer voor hem had. Inderdaad, een half uur later is hij teruggekomen; hij heeft mij gevraagd naar een stuk sigaar dat hij laten liggen had. Hij heeft gezegd: "Tante, tot donderdag". Daar men immertoe ongelukken hoort van deze tram heb ik hem aangeraden van voorzichtig te zijn, en heeft hij mij geantwoord: "Wees niet ongerust voor mij, ik ben geen kind meer, ik ga naar meneer Swennen, die mij beneden wacht."

Mijnheer Hubert Swennen was zijn intieme vriend.

Hij is naar beneden gegaan en daarna heb ik onder mijn venster hard horen klappen zoals twee personen die zich vluchtig expliqueerden. Ik heb zelfs menen mijn venster open te trekken doch ik heb zulks niet gedaan daar ik dacht dat hij met mijnheer Swennen sprak, waarmee hij bevriend was. Dat kan een paar minuten geduurd hebben.

's Anderendaags is mijn nicht Leonie Quaedvloeg bij mij komen vragen of Karel bij mij was, dat mijnheer Schoofs had doen vragen of hij soms niet bij mij gebleven was daar hij niet is komen overnachten. Ik heb gezegd dat hij mij 's avonds te voren gezien had en dat hij naar Swennen was en heb mijn dadelijk aangekleed om haar te vergezellen naar Swennen waar ik vernomen heb dat hij niet geweest was, dat Swennen hem wel verwacht had, en dat deze hem ook niet was komen halen aan mijn huis. Het is slechts in de namiddag om 6 uur dat ik vernomen heb dat hem een ongeluk gebeurd was. '

'Hebt gij ooit gemerkt dat hij betrekkingen had met vrouwspersonen?' vraag Félix Bovy.

'Nee, nooit,' zegt tante Dora. 'Ik heb hem soms al gezegd dat hij moest trachten een goede vrouw te vinden daar ik reeds oud werd en hem niet langer meer kon oppassen. Ik heb hem groot gebracht van als hij een half jaar oud was, en nu sedert twintig jaren dat ik in Hasselt woon, kwam hij regelmatig zondags en donderdags bij mij. Ik heb hem geen brieven zien schrijven maar wel dichten en letterkundige stukken. Hij klapte niet veel.'

Of hij geld bij zich droeg, weet zij ook niet. Ze vertelt wel dat haar neef spaarzaam en zelfs gierig was.

'Die avond, toen hij bij mij wegging, kwam de bovenbuurvrouw Bammens, van boven naar beneden en vroeg om een halve frank te wisselen. Mijn neef zei: "Vrouw, als ge mij op mijne kop zet, valt er nog gene halve cent uit mijnen zak."

'Daarna is hij naar Schoofs gegaan en volgens men mij naderhand verteld heeft dat men hem met slechte kleren uit het water gehaald heeft, denk ik dat hij van kleren moet veranderd zijn.'

Dat hij medicijnflesjes bij zich droeg, heeft zij nooit gemerkt.

'Ik weet persoonlijk niet of hij geld bezat maar ik heb hem in 1896 persoonlijk een huis verkocht dat te Valkenburg ligt. Sedert zijn vader hertrouwd is, na de dood van zijn moeder, toen Karel 21 jaar oud was, heeft hij bijna geen betrekkingen meer gehad met zijn vader. Hij had zusters in Antwerpen en Brussel die hem somwijlen kwamen bezoeken.

Voor hetgeen hij van gedacht geweest is zijn fortuin te besteden, weet ik niets. Als dat hij gezegd heeft, zeer dikwijls, dat indien hij kwam te sterven, hij mij zijn fortuin zou maken. Ik weet niet of hij een testament gemaakt heeft.'

Hippolyte Schoofs, apotheker in het Sweert

Het Sweert is de imposante apotheek die nog altijd op de markt in Hasselt de aandacht van toeristen trekt.

Félix Bovy laat Hippolyte Schoofs vertellen over zijn apothekersknecht, Karel Quaedvlieg.

'Karel Quaedvlieg is rond drie uur in de namiddag weggegaan en rond half negen 's avonds teruggekomen, is een ogenblik op de koer geweest en daarna boven op zijn kamer gegaan en dadelijk daarna terug beneden gekomen, is komen goedenavond zeggen en is met de sleutel van de buitendeur uitgegaan.

De meid heeft mij gezegd dat hij van jas veranderd had en zijnen halsband uitgedaan had alsook zijn regenscherm thuis gelaten had. Zijn zakhorloge moet hij ook uitgedaan hebben, vermits wij ze op zijn kamer gevonden hebben. Wat het uur aangaat, heb ik niet naar de klok gekeken, maar ik ga voorts op mijn gedacht, op de mening van onze meid, en op die van mijnen hovenier Govaerts die bij mij zat een glas bier te drinken en die kort nadien weggegaan is, te zeggen, kort na het vertrek van Quaedvlieg.

*Ik heb 's anderendaags om 9 uur vernomen dat hij verdrongen was in het kanaal. Quaedvlieg was reeds zeventwintig jaar gast in mijn apotheek. Hij ging sedert lange jaren iedere avond uit wandelen en **ik weet niet dat hij betrekkingen had met vrouwspersonen**. Over enige jaren, 8 of 10 jaar zeker, is hij hier eens thuis gekomen met het aangezicht kapot gekrabd en heeft hij mij gezegd dat hij door vrouwspersonen aangevallen was geweest, docht mijn hovenier Govaerts heeft het mij anders verteld en gezegd dat hij die vrouwen niet betaald had en dat zij hem betaald hadden.*

Sedert een jaar omtrent heb ik vernomen via mijn meid Jamar Marie, dat Quaedvlieg betrekkingen had met Josefina Ramakers.

*Ik heb omtrent een jaar een stuk brief gezien van Fien Raemakers waarin zij hem verzocht van op zekere avond op zekere plaats aan het kanaal, meen ik, te komen waarin **zij zegde** dat hij niet kon trouwen, dat hij geen vrouw kon houden. Ik had die brief op mijn comptoir gevonden en hem opengedaan. Ik heb dikwijls brieven zien aankomen op zijn adres, van hetzelfde geschrift en zei hem dan als ik ze hem overgaf: 'Ziedaar, weer een brief van uw ros! ' Quaedvlieg was dan kwaad als ik dat zei.*

*Mijn hovenier Govaerts die te Diepenbeek voor mij aan het werk was, heeft deze week aan de werkman Peerebooms - die bij mijn broer werkt - verteld, dat Karel in het kanaal verdronken was, waarop Peerebooms moet geantwoord hebben: "dat is die ros van Fien die bij hem was, die ik ken, en waar **hij lang kennis mee had.**"*

Peerebooms heeft in de Pelikaan gewerkt terwijl Fien daar woonde.

Ik heb Quaedvlieg al over die betrekkingen aangesproken en dan zei hij dat er niets van waar was, dat het kwade tongen waren die dat zeiden.

Hippolyte bevestigt ook dat Karel gierig was: ' Ik weet niet of hij geld bij zich had als hij uitging. Dat geloof ik niet. Hij was zeer gierig. Ik heb nooit een portemonnee gezien behalve diene versleten die gij zelf in zijn schap hebt zien liggen.

Na zijn dood heb ik met mijnheer Pierre Vliegen gelast de sleutel van zijn huis en van het koffer van Quaedvlieg te vragen, die men in de zakken van mijnen gast zou bevinden. Pierre Vliegen heeft mij die sleutels gebracht. Ik ben dan met hem naar de kamer boven gegaan en hebben zijn kleerkast en kist onderzocht. Zijn oom Leo Quaedvlieg, die bij ons was, heeft zijne gouden horloge en ketting meegenomen, alsmede een erkenenis van de heer notaris Goetsbloets, waarvan ik heb bedrag niet ken, doch ik weet dat Quaedvlieg vroeger een som van 10.0000 gestort had waarvan ik de erkenenis gezien had. Ik weet ook van horen zeggen door Leo Quaedvlieg dat Karel in de maand maart laatstleden nog duizend franken gestort had bij de notaris Goedsbloets.

Zij liep met den eerste de beste

Wat weet Marie Jamar, denkt Félix Bovy en hij laat het meisje bij hem op kantoor komen. Marie Jamar is 19 jaar en werkt bij Hippolythe Schoofs in het Sweert.

'Over 3 weken heeft Quaedvlieg mij eens gevraagd of ik zijn Fien niet gezien had, dat hij ze niet meer zag en waar ze toch mocht zitten?

Toen ik Quaedvlieg vroeg of hij met dat meisje verkeerde, ontkende hij dat en zei dat hij er niets mee te doen had.

Ik ken Fien Ramakers goed omdat zij lang te Berbroeck gewoond heeft. Ik weet dat zij vier onwettige kinderen heeft en dat zij met den eerste de beste liep.

*Verleden zondag, nadat Quaedvlieg in de namiddag buiten geweest is, is hij rond half negen uur 's avonds binnen gekomen en is achteruit op de koer gegaan en daarna naar boven op zijn kamer gegaan. Hij is onmiddellijk afgekomen, heeft goeden avond gezegd en is uitgegaan. Het kon dus toen kwart voor 9 geweest zijn. En om 9 uur heb ik de deuren en vensters gesloten. Hij heeft zijn zondagskleren die hij in de namiddag aan had, uitgedaan want 's anderendaags lagen die op zijn kamer. Hij heeft **zijn slechte kleren aangetrokken** en hij heeft zijn paraplu op zijn bed laten liggen. Hij is zonder paraplu uitgegaan hoewel het regende.'*

Quaedvlieg was hoerachtig

Nu is ook Hubert Govaerts, de tuinman aan de beurt. Wat weet hij? Net als Karel werkt hij al heel lang in de apotheek.

Hij kende Quaedvlieg heel goed. Een jaar eerder had een vriend hem eens gevraagd of hij dat meisje kende dat in de Pelikaan werkte en dat een relatie had met Quaedvlieg. Zijn vriend Peerebooms had hem gezegd dat hij Quaedvlieg moest waarschuwen: "Dat is een afschuwelijke hoer, want zij heeft al drie kinderen. Gij moet er eens op letten, het is een lelijke. Ik weet niet hoe zulken mensch daar wilt mee lopen, maar zij zal misschien op zijne centen uit zijn."

Peerebooms zei ook dat er een kleine lompe jongen bij Hermans in de Pelikaan werkte die niet geleerd was en die brieven van dat meisje naar de post moest *dragen*.

'Queadvlieg klapte gaarne van vrouwen, en was wat hoerachtig. Ik plaagde hem daar soms mee.' Hij herhaalt de historie van die keer toen Quaadvlieg door vrouwen 'getrakteerd' was omdat hij bij hen nog rekeningen open staan had. De hovenier weet ook dat Quaadvlieg wel eens Den Glazen Kruiwagen bezocht, een café dat erom bekend staat dat alleenstaande mannen daar hun gading kunnen vinden. Govaerts heeft horen zeggen dat Quaadvlieg onbetaalde rekeningen had uitstaan in Den glazen kruiwagen.'

Hij had geen kennis met vrouwen

'Klopt,' vertelt Leon Quaadvlieg aan Félix Bovy, ' Josephine Ramakers heeft **zo'n twee à drie jaar geleden** vier maanden bij mij gewoond. Karel moet ze toen gekend hebben. Ik heb nooit geweten dat hij kennis had met vrouwen, tenzij dat mijn zuster Dora mij verteld heeft dat hij wat zou verkeerd hebben met de dochter van de schrijver Nilis.

Ik weet dat Karel een huis bezit in Valkenburg, maar ik weet niet of hij geld had. Ik geloof niet dat hij geld op zich droeg. Hij was gierig en zei altoos dat hij moest zorgen voor zijn oude dag.

Ik ben met mijnheer Schoofs en mijnheer Pierre Vliegen op de kamer van Karel geweest en heb het gouden zakhorloge met ketting meegenomen alsook een enveloppe met papier in voor de familie. Ik heb het papier niet gelezen.

Ik was erbij toen men hem uit het kanaal gehaald heeft en heb daar een vrouwspersoon zien staan die weende. Ik wist eerst niet wie het was en heb toen Fien Rademaekers herkend. Toen heeft zij mij verteld dat ze bij Karel was toen twee mannen hen aanvielen .'

Swennen Hubert, boezemvriend van Karel

Hubert Swennen spreekt Frans. Hij is de intieme vriend van Karel waarvan tante Dora dacht dat hij beneden op straat stond op die bewuste zondagavond. Maar Hubert ontkent dat.

'Hij sprak nooit van vrouwen,' zegt Hubert. 'Hij verstond zich ook niet met zijn neef Louis Quaegebeur te Valkenburg. Hij heeft met deze een geschil gehad in verband met een huis in Valkenburg. Het is ook tot mijne kennis gekomen dat Karel zekere dag zijn neef Lodewijk een postkaart gestuurd heeft, hem bedreigende zekere feiten kenbaar te maken waaraan die zich zoude plichtig gemaakt hebben in Brussel.

Gewoonlijk kwam Karel zaterdagavond om boeken en dagbladen te lezen, nooit op zondag.

De dag van de misdaad is hij bij mijn vader geweest in de Statiestraat en heeft boeken te koop aangeboden, hetgeen mij doet vermoeden dat Karel zich die dag zonder geld bevond. Mijn vader heeft de boeken niet gekocht.'

Ook Pierre Vliegen, een handelaar uit Hasselt die erbij was toen het lijk van Karel uit het kanaal gevist werd, beweert dat hij Jozefien nooit gezien heeft. De eerste keer dat hij Jozefien zag was op die dag, aan de kant van het kanaal.

De volksjury oordeelt Jozefien niet schuldig

Ramaekers, Jozefina,
oud 42 jaren *reinstmeid* van beroep, geboren te
en woonachtig te *Bolderberg (Zolda)*
Onder de betichting van *den veertienden April 1901,*
te Stochroye, met het inzicht om der
doed te brengen, eenen moord gepleegd
te hebben op den persoon van Karel
Quaedvlieg, of met anderen medegewerkt
te hebben aan die misdaad te plegen.

Aangezien de verdachte *een* verblijf in België heeft ;
Aangezien *het* feit *haar* ten laste gelegd strafbaar zijn met *eenwig-*
duerden dwangarbeid
krachtens artikel *393 en 66* van het strafwetboek ;
Aangezien er gewichtige en uitzonderlijke omstandigheden bestaan welke de gevangenhouding van den verdachte vereischen in het belang der openbare veiligheid, *bepaaldelijk :*

Jozefien Ramaekers verschijnt voor het hof van assisen in Tongeren op 15 november 1901.

Ze aanhoort de verklaringen van 50 getuigen. Ze staat oog in oog met haar ex-minnaars en de familie van Karel Quaedvlieg ziet haar voor de eerste keer.

Wat de advocaten Geraets en Stellingwerff ter verdediging hebben aangevoerd, zegt het dossier niet. Het proces verloopt mondeling en in het Frans. Jozefien begrijpt er wellicht geen woord van.

Maar één ding is een feit. De volksjury heeft Jozefien Ramaekers, moeder van 4 onwettige kinderen, vrijgesproken van de feiten waarvan ze beschuldigd werd. Jozefien verlaat het gerechtsgebouw in Tongeren als een vrije vrouw.

